

Kúria
ítélete

Az ügy száma: Bt.III.843/2018/3.

A határozat szintje: törvényességi jogorvoslat

A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke
Dr. Somogyi Gábor, előadó bíró
Dr. Kónya István, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: nyilvános ülés

Az ülés napja: 2018. szeptember 25.

Az ügy tárgya: külföldi ítélet érvényének elismerése

Terhelt(ek): terhelt

Első fok: Budapest Környéki Törvényszék, 15.Bpk.47/2017/4., végzés, tárgyaláson kívül, 2017. augusztus 29.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 5.Beüf.10.837/2017/14., végzés, tanácsülés, 2018. január 24.

Az indítvány előterjesztője: legfőbb ügyész

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A külföldi ítélet érvényének elismerése iránt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a legfőbb ügyész által a törvényesség érdekében benyújtott jogorvoslati indítványt elbírálva megállapítja, hogy a Fővárosi Ítéltábla 5.Beüf.10.837/2017/14. számú végzésének a Luxemburgi Kerületi Bíróság 208/2016 (cr/13). számú ítéletével kiszabott 2 (kettő) évi - végrehajtásában 1 (egy) év próbaidőre felfüggesztett, végrehajtás esetén fogházban végrehajtandó - szabadságvesztés büntetés végrehajtásának átvételére vonatkozó rendelkezés törvénysértő. Ezért e rendelkezést hatályon kívül helyezi és a végrehajtás átvétele iránt indult eljárást megszünteti.

A jogorvoslati eljárás során felmerült 20.440 (húszezer-négyszáznegyven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak és fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

I.

- [1] A Budapest Környéki Törvényszék a 2017. augusztus 29. napján meghozott 15.Bpk.47/2017/4. számú végzésével a Luxemburgi Kerületi Bíróság 2016. január 14. napján kelt, ugyanazon a napon jogerőre emelkedett 208/2106 számú ítéletének érvényét a terhelttel szemben - a végzésben foglaltak szerint - lopás és más bűncselekmény [2012. évi C. törvény - a továbbiakban: Btk. - 370. § (1) bekezdés, valamint (2) bekezdés bc) pont, Btk. 371. § (1) bekezdés] miatt kiszabott 2 évi - végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztésként ismerte el azzal, hogy annak végrehajtási fokozata börtön.
- [2] Az ügyészi fellebbezés alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2018. január 24-én kelt 5.Beüf.10.837/2017/14. számú végzésével megállapította, hogy a Luxemburgi Kerületi Bíróság 208/2016 (cr/13). számú jogerős ítélete a hazai jogban figyelembe vehető, és az ítéletet 6 rendbeli lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont] miatt kiszabott 2 évi - végrehajtásában 1 év próbaidőre felfüggesztett, végrehajtás esetén fogházban végrehajtandó - szabadságvesztésnek feleltette meg azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a terhelt legkorábban a büntetés kétharmad részének letöltése után bocsátható feltételes szabadságra. A szabadságvesztés végrehajtását átvette; egyebekben azonban az elsőfokú végzést helybenhagyta.

II.

- [3] A Fővárosi Ítéltábla jogerős végzése ellen a legfőbb ügyész BF.270/2018/1-I. szám alatt terjesztett elő - az 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: korábbi Be.) 431. § szerint - jogorvoslati indítványt a törvényesség érdekében, annak megállapítása végett, hogy a másodfokú végzésnek a külföldi ítélettel kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának átvételére irányuló rendelkezése törvénytört.
- [4] Ezért a törvénytört megállapítására, továbbá a jogerős végzés büntetés végrehajtásának átvételére vonatkozó rendelkezésének a hatályon kívül helyezésére, és az erre irányuló eljárás megszüntetésére tett indítványt.
- [5] Indokai szerint a Fővárosi Ítéltábla helyesen hivatkozott arra, hogy az Európai Unió tagállamaival folytatott bünyügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény (a továbbiakban: Eu.tv.) 111/B. § (1) bekezdése szerint a megfelleltetett tagállami ítéletben kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelésére csak a büntetés végrehajtásának átvétele esetén kerülhet sor. Törvénytört azonban, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy az Eu.tv. 108. § (1) bekezdés aa) pontja alapján a végrehajtási jogsegélyre vonatkozó eljárás hivatalból is lefolytatható.
- [6] Az Eu.tv. 108. § (1) bekezdés - helyesen - a) pontjának a jogorvoslati indítvány előterjesztésekor hatályos szövege szerint ugyanis a végrehajtási jogsegély során a bíróság eljárására a korábbi Be. különleges eljárásokról szóló XXIX. Fejezetének általános szabályait - az 555. § (2) bekezdés d) és j) pontjában meghatározott rendelkezés kivételével - kell alkalmazni, azonban csak akkor, ha a törvény másképp nem rendelkezik.
- [7] Az Eu.tv. 112. § a) pontja szerint a büntetőügyekben hozott, szabadságvesztés büntetést kiszabó vagy szabadságelvonással járó intézkedést alkalmazó ítéletek végrehajtására irányuló jogsegély végrehajtási jogsegély. Az Eu.tv. 113. §-a akként rendelkezik, hogy a büntetés vagy intézkedés végrehajtásának átvételére akkor kerülhet sor, ha a tagállami ítélet figyelembe vehető. Az Eu.tv.

120. és 120/A. §-ainak összevetéséből pedig az tűnik ki, hogy a törvény a tagállami igazságügyi hatóság kezdeményezéséhez, az erről szóló, törvényben felsorolt okiratoknak az igazságügyi miniszterhez való megküldéséhez, és a miniszter döntéséhez, mint különös feltételhez köti a büntetés végrehajtásának átvételére irányuló eljárás megindítását.

- [8] A legfőbb ügyész szerint ugyanez a következtetés vonható le abból is, hogy a törvény a büntetés végrehajtásának átvételére irányuló eljárást végrehajtási jogsegélyként határozza meg; jogsegélyre pedig fogalmilag csak kölcsönös alapon kerülhet sor. Önállóan, egy tagállami bíróság döntése alapján sem a büntetés végrehajtására, sem a végrehajtás átadására irányuló jogsegélyre nincs lehetőség.
- [9] Az Eu.tv. 120. §-ában meghatározott feltételek előírása tehát az Eu.tv. 108. § (1) bekezdés a) pontjához képest eltérő rendelkezést jelent, ezért a szabadságvesztés végrehajtásának átvételére irányuló eljárás a korábbi Be. 555. § (2) bekezdés a) pontja alapján hivatalból nem folytatható le.

III.

- [10] A Kúria az ügyben a Be. 668. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott.
- [11] A legfőbb ügyész képviselője a nyilvános ülésen a jogorvoslatot változatlan tartalommal és indokolással tartotta fenn.
- [12] A terhelt védője felszólalásában a jogorvoslati indítványban foglaltakkal egyetértett.
- [13] A terhelt felszólalásában ugyancsak csatlakozott az indítványban foglaltakhoz.

IV.

- [14] A legfőbb ügyész törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslata alapos.
- [15] A legfőbb ügyész indítványát még az előterjesztésekor hatályos korábbi Be. 431. §-a alapján terjesztette elő. A legfőbb ügyész a jelenleg hatályos Be. 667. § (1) bekezdése alapján is jelenthet be a törvényesség érdekében jogorvoslatot a Kúriánál a bíróság törvénysértő jogerős ügydöntő határozata, illetve végleges nem ügydöntő végzése ellen, feltéve, hogy a törvénysértés perújítás, felülvizsgálat vagy egyszerűsített felülvizsgálati eljárás útján orvosolható, és a határozatot nem a Kúria hozta meg [Be. 667. § (2) bekezdés a) és b) pont].
- [16] Jelen esetben a Fővárosi Ítéltábla támadott végzése - még a korábbi Be. szabályozása alapján - jogerős. Ugyanakkor a határozat nem ügydöntő, mert nem a vádról, illetve a vád alapján folyt eljárás lezárásáról rendelkezik [korábbi Be. 257. § (1) bekezdés második mondat első fordulata], ezért ellene perújításnak, felülvizsgálatnak, egyszerűsített felülvizsgálatnak nincs helye. Következésképp a Be. 671. § (2) bekezdés a) pontjában megjelölt jogorvoslatokkal nem támadható, ekként ellene a hatályos büntetőeljárási szabályok szerint is a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslatnak helye van.
- [17] A legfőbb ügyész álláspontja az ügy érdemében is helytálló.
- [18] A Kúria előrebocsátja, hogy a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatti újabb szándékos bűnelkövetés anyagi joghatása kettős: egyrészt az újabb ügyben esetlegesen kiszabott szabadságvesztés végrehajtása próbaidőre nem függeszthető fel [Btk. 86. § (1) bekezdés c) pont második fordulata], másrészt pedig - amennyiben a bíróság ismét szabadságvesztést szab ki - a korábbi felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását el kell rendelni [Btk. 87. § b) pont].
- [19] Az elsőként említett jogkövetkezmény az Eu.tv. 109. §-a alapján az Európai Unió tagállami bírósága által hozott ítéletben kiszabott, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés esetén is korlátozás nélkül érvényesül [azzal, hogy az Eu.tv. 111/A. § (3) bekezdés b) pontja alapján próbaidő alatti elkövetés önmagában maga után vonja a tagállami ítélet megfeleltetésének kötelezettségét].

Ugyanakkor az Eu.tv. 111/B. § (1) bekezdése szerint a megfeleltetett tagállami ítéletben kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelésére csak a büntetés végrehajtásának átvétele esetén kerülhet sor.

- [20] Kétségtelen az is, hogy az Eu.tv. - a jogerős határozat meghozatalának, illetve a jogorvoslati indítvány előterjesztésének napján hatályos - 108. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a büntetőügyben eljáró tagállami bíróság által hozott jogerős, a büntetőjogi felelősséget érdemben elbíráló ítélet vagy határozat (a továbbiakban: tagállami ítélet) megfeleltetése, a végrehajtási jogsegély és az európai védelmi határozat végrehajtására irányuló jogsegély során a bíróság eljárására a korábbi Be. különleges eljárásokról szóló XXIX. Fejezetének általános szabályait - az 555. § (2) bekezdés d) és j) pontjában meghatározott rendelkezés kivételével - kell alkalmazni, ha a törvény másképp nem rendelkezik. A korábbi Be. 555. § (2) bekezdés a) pontja pedig valóban lehetővé teszi a bírósági eljárás lefolytatását - egyebek mellett - hivatalból is.
- [21] Kétségtelen, hogy az Eu.tv. 112. § a) pontja szerint a büntetőügyekben hozott, szabadságvesztés büntetést kiszabó vagy szabadságelvonással járó intézkedést alkalmazó ítéletek végrehajtására irányuló jogsegély: végrehajtási jogsegély. Az Eu.tv. 113. § pedig azt rögzíti, hogy a büntetés vagy intézkedés végrehajtásának átvételére akkor kerülhet sor, ha a tagállami ítélet figyelembe vehető. A Budapest Környéki Törvényszék, illetve a Fővárosi Ítéltábla a határozatának jogorvoslattal nem támadott részében ezt jogerősen megállapította, mivel a megfeleltetésnek is feltétele a tagállami ítélet figyelembe vehetősége [Eu.tv. 111. § (2) bekezdés].
- [22] Ugyanakkor az Eu.tv. 120. §-a szabályozza a büntetés végrehajtásának átvételére irányuló eljárás szabályait, amivel egyben meghatározza a büntetés végrehajtása átvételének eljárásjogi feltételeit is. E törvényhely (1) bekezdésében foglaltak szerint a jogerős szabadságvesztés büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtásának átvételére a szabadságvesztés büntetést kiszabó vagy szabadságelvonással járó intézkedést alkalmazó tagállami ítélet alapján kerülhet sor, ha a tagállami igazságügyi hatóság megküldi a tagállami ítéletet vagy annak hitelesített másolatát, a 8. számú mellékletben megjelölt tanúsítványt magyar nyelven, az elítélt nyilatkozatát tartalmazó jegyzőkönyvet, és az elítélt Magyarországon tartózkodása esetén az elítélt értesítését igazoló, a 9. számú mellékletben megjelölt formanyomtatványt. A (2) bekezdés szerint ezen iratokat a miniszter fogadja.
- [23] Az Eu.tv. 120/A. § (1) bekezdése szerint a tagállami ítéletben kiszabott szabadságvesztés büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása akkor vehető át, ha a végrehajtás átadásához az elítélt hozzájárult, és a tanúsítvány miniszterhez történő érkezésekor az elítélt letöltendő büntetéséből vagy a vele szemben alkalmazott intézkedés tartamából még legalább hat hónap hátra van, míg a (2) bekezdés további feltételként rögzíti, hogy a tagállami ítéletben kiszabott szabadságvesztés büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása ilyen esetben is csak akkor vehető át, ha a végrehajtás átvétele elősegíti az elítélt társadalomba való beilleszkedését (a továbbiakban: beilleszkedési feltétel), amelyről a miniszter dönt.
- [24] Az Eu.tv. 121/B. §-a szerint miniszter vizsgálja meg az Eu.tv. 120/A. §-ában foglalt további feltételek meglétét, majd azok fennállása esetén az iratokat a bíróság részére továbbítja, ellenkező esetben a végrehajtás átvételét megtagadja.
- [25] Kétségtelen, hogy az Eu.tv. 120/A. § (3) bekezdés szerint a tagállami ítéletben kiszabott szabadságvesztés büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása az elítélt hozzájárulása nélkül átvehető, ha az elítélt Magyarországon lakóhellyel rendelkező magyar állampolgár, és ebben az esetben - a hivatkozott törvényhely (4) bekezdése szerint - a beilleszkedési feltétel sem vizsgálható. Ez azonban nem változtat azon, hogy a büntetés végrehajtásának átvétele során a miniszter eljárása nem kerülhető meg.
- [26] A törvény tehát a büntetés végrehajtásának átvételére irányuló eljárás különös - érvényességi - feltételeként határozza meg a tagállami hatóság kezdeményezését, a törvényben meghatározott okiratoknak a miniszterhez való megküldését, és a miniszter döntését. A szóban lévő eljárás

végrehajtási jogsegély, amiből egyenesen következik az is, hogy az fogalmilag nem folytatható le egyoldalúan, kizárólag egy tagállami (jelen esetben a magyar) bíróság döntése alapján.

- [27] Az Eu.tv. 120. §-ában meghatározottak ezért az Eu.tv. 108. § (1) bekezdés a) pontjához képest eltérő rendelkezések, következésképp az abban utalt korábbi Be. 555. § (2) bekezdés a) pontja a büntetés végrehajtásának átvételére irányuló eljárásban nem alkalmazható.
- [28] A törvény ugyanakkor meghatározza a bíróság eljárását is arra az esetre, ha megállapítja, hogy a terhelt az újabb bűncselekményt a megfélemlített tagállami ítéletben kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt követte el, és a büntetés vagy intézkedés végrehajtásának átvételére még nem került sor. Az Eu.tv. 111/B. § (3) bekezdése szerint a bíróság ebben az esetben az elítélésről tájékoztatja a korábbi ítéletet hozó tagállami hatóságot (nyilvánvalóan azért, hogy a tagállami hatóság határozhasson a büntetés végrehajtása átvételének kezdeményezéséről), azonban az átvételi eljárás hivatalból nem folytatható le.
- [29] Végül megjegyzi a Kúria, hogy a jogorvoslat előterjesztését követően a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény hatályba lépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2017. évi CXCVII. törvény 362. §-a 2018. július 1. napjától módosította az Eu.tv. 108. §-át. Ez azonban a kifejtettek kapcsán közömbös, mert a hivatkozott törvényhely (1) bekezdés a) pont aa) alpontja a büntetőügyben eljáró tagállami bíróság által hozott jogerős, a büntetőjogi felelősséget érdemben elbíráló ítélet vagy határozat (a továbbiakban: tagállami ítélet) megfélemlítése, a végrehajtási jogsegély és az európai védelmi határozat végrehajtására irányuló jogsegély során az eljárás hivatalból lefolytatását továbbra is csak a törvény eltérő rendelkezése hiányában teszi lehetővé.
- [30] Ekként a Kúria a Be. 669. § (1) bekezdése szerint megállapította, hogy a Fővárosi Ítéltábla végzésének a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslattal támadott rendelkezése törvénysértő; ezért azt a hivatkozott törvény (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a büntetés végrehajtásának átvételére irányuló eljárást megszüntette.

V.

- [31] A jogorvoslati eljárás során felmerült bűnügyi költséget a Be. 669. § (4) bekezdése alapján az állam viseli.
- [32] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 666. §-ára figyelemmel, a Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2018. szeptember 25.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Kónya István s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő
BÉ